Στοχαστικές Στρατηγικές

Τμήμα Μαθηματικών, ΑΠΘ

6η ενότητα: **Το γενικό πρόβλημα ελάχιστης διαδρομής (3)**

Παπάνα Αγγελική

Μεταδιδακτορική ερευνήτρια, ΑΠΘ & Πανεπιστήμιο Μακεδονίας
E-mail: angeliki.papana@gmail.com, agpapana@auth.gr
Webpage: http://users.auth.gr/agpapana

Άσκηση

Στο δικτυωτό του σχήματος, να βρεθεί η βέλτιστη διαδρομή από τον κόμβο **1** στον κόμβο **5** με **μια** το πολύ **μείωση**.

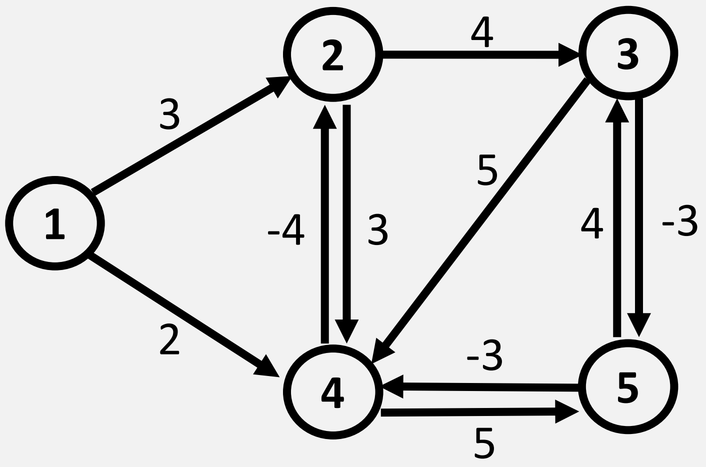

Λύση

Βέλτιστη συνάρτηση

$\boldsymbol{g_i(k)} = \{$το μήκος της ελάχιστης διαδρομής από τον κόμβο $\mathbf{1}$ στον κόμβο $\boldsymbol{k}$, μεταξύ όλων των διαδρομών που έχουν $\boldsymbol{i-1}$ ή λιγότερες μειώσεις$\}$

Μια το πολύ μείωση σημαίνει:

$$\boldsymbol{i-1=1} \Leftrightarrow \boxed{\boldsymbol{i=2}}$$

- **Οριακές συνθήκες** για $\boldsymbol{i = 0}$

$$g_0(1) = 0$$

$$g_0(2) = g_0(3) = g_0(4) = g_0(5) = \infty$$

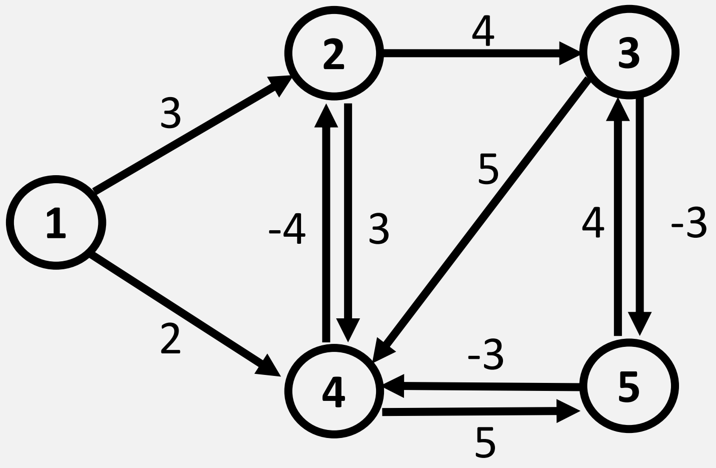

- Για $\boldsymbol{i = 1}$ και $\boldsymbol{k = 1, 2, 3, 4, 5}$:

$$g_1(1) = \min\{g_0(1) + a_{11}, g_0(2) + a_{21}, g_0(3) + a_{31}, g_0(4) + a_{41}, g_0(5) + a_{51}\}$$
$$= \min\{0, \infty, \infty, \infty, \infty\} = 0$$

$$g_1(2) = \min \begin{cases} min\{g_0(3) + a_{32}, g_0(4) + a_{42}, g_0(5) + a_{52}\} \\ g_1(1) + a_{12} \end{cases} = \min \begin{cases} \min\{\infty, \infty, \infty\} \\ 0 + 3 \end{cases} = 3$$

$$g_1(3) = \min \begin{cases} \min\{g_0(4) + a_{43}, g_0(5) + a_{53}\} \\ \min\{g_1(1) + a_{13}, g_1(2) + a_{23}\} \end{cases} = \min \begin{cases} \min\{\infty, \infty\} \\ \min\{\infty, 7\} \end{cases} = 7$$

$$g_1(4) = \min \begin{cases} g_0(5) + a_{54} \\ \min\{g_1(1) + a_{14}, g_1(2) + a_{24}, g_1(3) + a_{34}\} \end{cases} = \min \begin{cases} \infty \\ \min\{2,6,12\} \end{cases} = 2$$

$$g_1(5) = \min\{g_1(1) + a_{15}, g_1(2) + a_{25}, g_1(3) + a_{35}, g_1(4) + a_{45}\}$$
$$= \min\{\infty, \infty, 4,7\} = 4$$

- Για $\boldsymbol{i = 2}$ και $\boldsymbol{j = 1, 2, 3, 4, 5}$:

$$g_2(1) = \min\{g_1(1) + a_{11}, g_1(2) + a_{21}, g_1(3) + a_{31}, g_1(4) + a_{41}, g_1(5) + a_{51}\}$$
$$= \min\{0, \infty, \infty, \infty, \infty\} = 0$$

$$g_2(2) = \min \begin{cases} min\{g_1(3) + a_{32}, g_1(4) + a_{42}, g_1(5) + a_{52}\} \\ g_2(1) + a_{12} \end{cases}$$
$$= \min \begin{cases} \min\{\infty, -2, \infty\} \\ 3 \end{cases} = -2$$

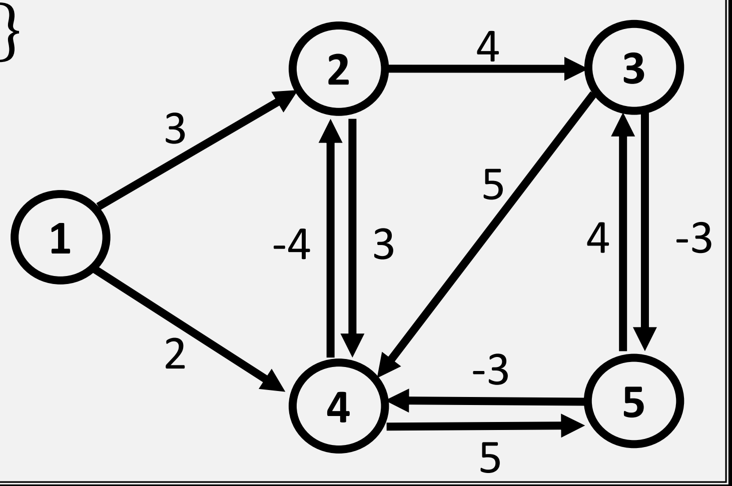

$$g_2(3) = \min\begin{cases} \min\{g_1(4) + a_{43}, g_1(5) + a_{53}\} \\ \min\{g_2(1) + a_{13}, g_2(2) + a_{23}\} \end{cases}$$

$$= \min\begin{cases} \min\{\infty, 8\} \\ \min\{\infty, 2\} \end{cases} = 2$$

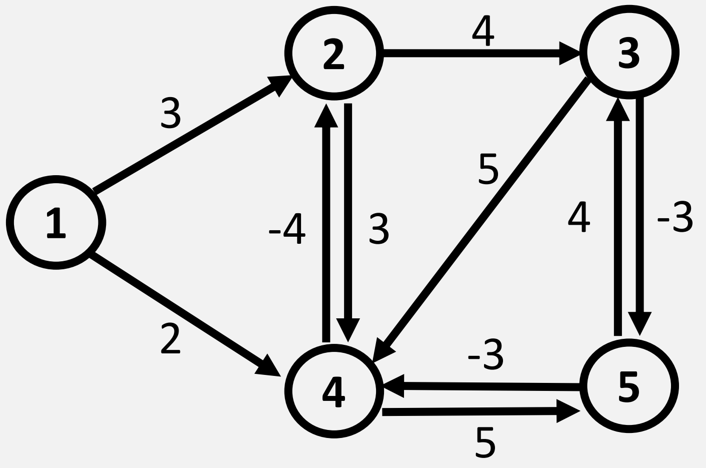

$$g_2(4) = \min\begin{cases} g_1(5) + a_{54} \\ \min\{g_2(1) + a_{14}, g_2(2) + a_{24}, g_2(3) + a_{34}\} \end{cases}$$

$$= \min\begin{cases} 4 - 3 \\ \min\{2, -2 + 3, 2 + 5\} \end{cases} = 1$$

$$g_2(5) = \min\{g_2(1) + a_{15}, g_2(2) + a_{25}, g_2(3) + a_{35}, g_2(4) + a_{45}\}$$

$$= \min\{\infty, \infty, 2 + (-3), 1 + 5\} = \boxed{-1}$$

Είναι:

$$\boldsymbol{g_2(5)} = \min\{g_2(1)+a_{15}, g_2(2)+a_{25}, \boldsymbol{g_2(3)+a_{35}}, g_2(4)+a_{45}\} = \boxed{\boldsymbol{-1}}$$

$$\boldsymbol{g_2(3)} = \min\begin{cases} \min\{g_1(4)+a_{43}, g_1(5)+a_{53}\} \\ \min\{g_2(1)+a_{13}, \boldsymbol{g_2(2)+a_{23}}\} \end{cases} = \boldsymbol{2}$$

$$\boldsymbol{g_2(2)} = \min\begin{cases} min\{g_1(3)+a_{32}, \boldsymbol{g_1(4)+a_{42}}, g_1(5)+a_{52}\} \\ g_2(1)+a_{12} \end{cases} = \boldsymbol{-2}$$

$$\boldsymbol{g_1(4)} = \min\begin{cases} g_0(5)+a_{54} \\ \min\{\boldsymbol{g_1(1)+a_{14}}, g_1(2)+a_{24}, g_1(3)+a_{34}\} \end{cases} = \boldsymbol{2}$$

Οπότε η βέλτιστη διαδρομή από τον κόμβο **1** στον **5** με **μια το πολύ μείωση** είναι:

$$\boldsymbol{1} \rightarrow \boxed{\boldsymbol{4} \rightarrow \boldsymbol{2}} \rightarrow \boldsymbol{3} \rightarrow \boldsymbol{5}$$

όπου έχουμε μια μείωση

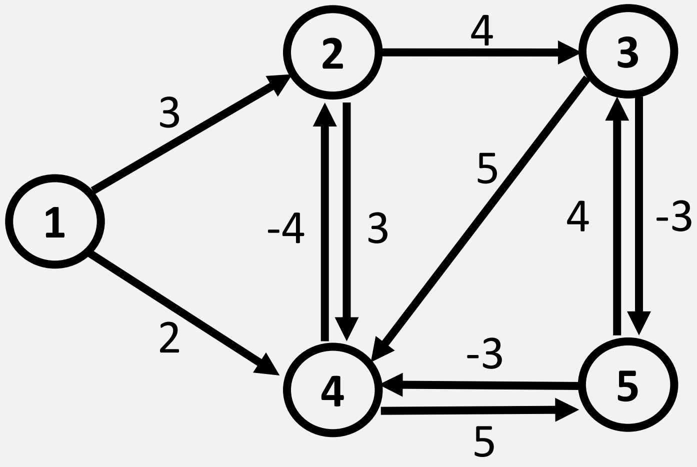

Άσκηση

α) Στο δικτυωτό του σχήματος, να βρεθεί η βέλτιστη διαδρομή από τον κόμβο **2** στον κόμβο **5** **με μια το πολύ μείωση** αν δεν επιτρέπεται σε μια διαδρομή να υπάρχει το τόξο $3 \rightarrow 4$ δύο φορές.

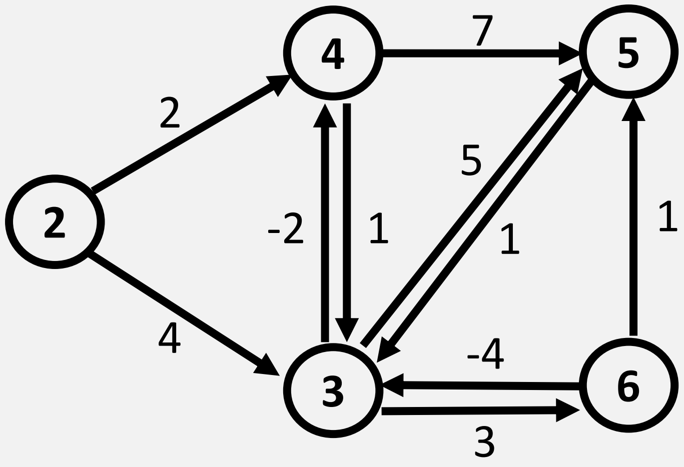

β) Εξηγείστε σχετικά με τη λύση, αν λείπει η υπογραμμισμένη συνθήκη.

Λύση

α) Βέλτιστη συνάρτηση

$g_i(k) = \{$το μήκος της ελάχιστης διαδρομής από τον κόμβο $\mathbf{2}$ στον κόμβο k, μεταξύ όλων των διαδρομών που έχουν $i-1$ ή λιγότερες μειώσεις$\}$

Μια το πολύ μείωση σημαίνει:

$i - 1 = 1 \Leftrightarrow i = 2$

- **Οριακές συνθήκες** για $i = 0$

$$g_0(2) = 0$$

$$g_0(3) = g_0(4) = g_0(5) = g_0(6) = \infty$$

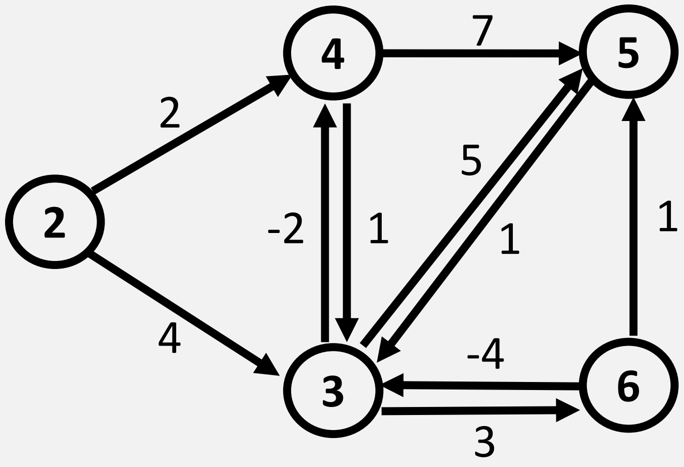

- Για $i = 1$:

$$g_1(2) = \min\{g_0(2) + a_{22}, g_0(3) + a_{32}, g_0(4) + a_{42}, g_0(5) + a_{52}, g_0(6) + a_{62}\}$$
$$= \min\{0 + 0, \infty + \infty, \infty + \infty, \infty + \infty, \infty + \infty\} = 0$$

$$g_1(3) = \min\begin{cases} min\{g_0(4) + a_{43}, g_0(5) + a_{53}, g_0(6) + a_{63}\} \\ g_1(2) + a_{23} \end{cases}$$

$$= \min\begin{cases} \min\{\infty + 1, \infty + 1, \infty + (-4)\} \\ 0 + 4 \end{cases} = 4$$

$$g_1(4) = \min\begin{cases} \min\{g_0(5) + a_{54}, g_0(6) + a_{64}\} \\ \min\{g_1(2) + a_{24}, g_1(3) + a_{34}\} \end{cases} = \min\begin{cases} \min\{\infty, \infty\} \\ \min\{0 + 2, 4 + (-2)\} \end{cases} = 2$$

$$g_1(5) = \min\begin{cases} g_0(6) + a_{65} \\ \min\{g_1(2) + a_{25}, g_1(3) + a_{35}, g_1(4) + a_{45}\} \end{cases}$$

$$= \min\begin{cases} \infty + 1 \\ \min\{0 + \infty, 4 + 5, 2 + 7\} \end{cases} = 9$$

$$g_1(6) = \min\{g_1(2) + a_{26}, g_1(3) + a_{36}, g_1(4) + a_{46}, g_1(5) + a_{56}\}$$
$$= \min\{0 + \infty, 4 + 3, 2 + \infty, 9 + \infty\} = 7$$

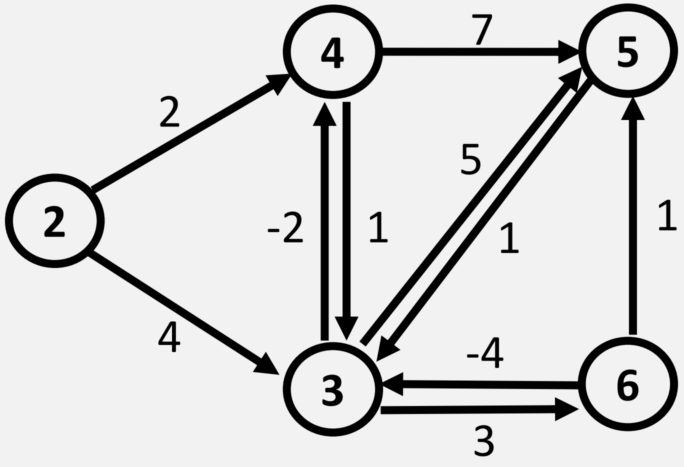

- Για $\boldsymbol{i = 2}$:

$$g_2(2) = \min\{g_1(2) + a_{22}, g_1(3) + a_{32}, g_1(4) + a_{42}, g_1(5) + a_{52}, g_1(6) + a_{62}\}$$
$$= \min\{0 + 0, 4 + \infty, 2 + \infty, 9 + \infty, 7 + \infty\} = 0$$

$$g_2(3) = \min\begin{cases} min\{g_1(4) + a_{43}, g_1(5) + a_{53}, g_1(6) + a_{63}\} \\ g_2(2) + a_{23} \end{cases}$$
$$= \min\begin{cases} \min\{2 + 1, 9 + 1, 7 + (-4)\} \\ 0 + 4 \end{cases} = 3$$

$$g_2(4) = \min\begin{cases} \min\{g_1(5) + a_{54}, g_1(6) + a_{64}\} \\ \min\{g_2(2) + a_{24}, g_2(3) + a_{34}\} \end{cases}$$
$$= \min\begin{cases} \min\{9 + \infty, 7 + \infty\} \\ \min\{0 + 2, 3 + (-2)\} \end{cases} = 1$$

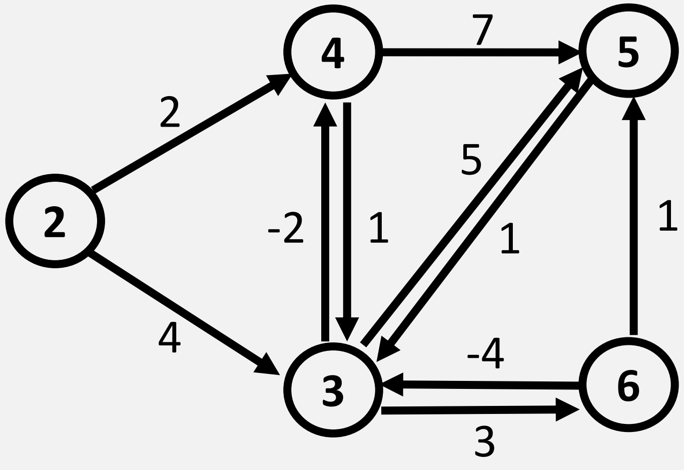

$$g_2(5) = \min \begin{cases} g_1(6) + a_{65} \\ \min\{g_2(2) + a_{25}, g_2(3) + a_{35}, g_2(4) + a_{45}\} \end{cases}$$

$$= \min \begin{cases} 7 + 1 \\ \min\{0 + \infty, 3 + 5, 1 + 7\} \end{cases} = \boxed{8}$$: ελάχιστο κόστος

Άρα οι βέλτιστες διαδρομές με μια το πολύ μείωση είναι:

$2 \rightarrow \boxed{4 \rightarrow 3} \rightarrow 5$

$2 \rightarrow 3 \rightarrow \boxed{4 \rightarrow 3} \rightarrow 5$

$2 \rightarrow 3 \rightarrow \boxed{6 \rightarrow 3} \rightarrow 5$

$2 \rightarrow 3 \rightarrow \boxed{6 \rightarrow 5}$

$2 \rightarrow \boxed{4 \rightarrow 3} \rightarrow 4 \rightarrow 5$

$2 \rightarrow \boxed{3 \rightarrow 4} \rightarrow \boxed{3 \rightarrow 4} \rightarrow 5$ απορρίπτεται

$2 \rightarrow 3 \rightarrow \boxed{6 \rightarrow 3} \rightarrow 4 \rightarrow 5$

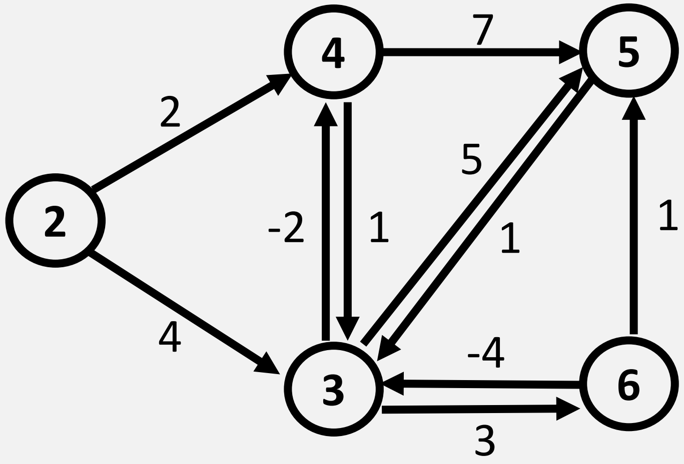

β) Αν στην άσκηση δεν αναφέρεται ο μέγιστος επιτρεπτός αριθμός μειώσεων, τότε το πρόβλημα δεν έχει **φραγμένη λύση**, αφού είναι δυνατόν να επαναλαμβάνουμε συνεχώς τον **κύκλο 3 ↔ 6 μειώνοντας διαρκώς το κόστος**.

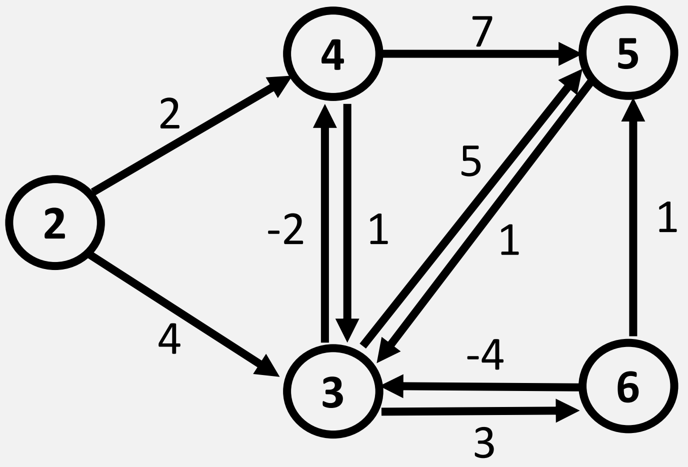

Άσκηση (Παλιό θέμα εξεταστικής)

Στο διπλανό δικτυωτό, οι τιμές στα τόξα παριστάνουν κέρδος. Να βρεθεί η διαδρομή μέγιστου κέρδους από τον κόμβο **1** στον κόμβο **5** με **μια** το πολύ **μείωση**, αλλά να **μην** χρησιμοποιηθεί η μέθοδος των μειώσεων.

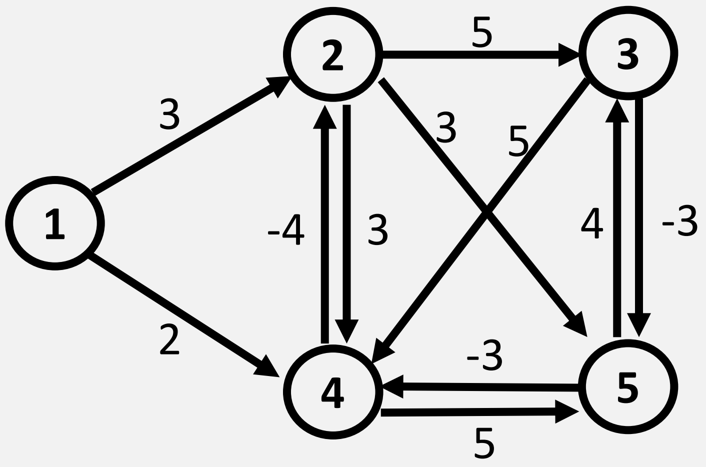

Υπάρχει περίπτωση το παραπάνω πρόβλημα να μην έχει λύση αν χρησιμοποιηθούν δύο το πολύ μειώσεις;

Εξηγείστε αν μπορεί να λυθεί το πρόβλημα με την μέθοδο Dijkstra.

Λύση

Οι μοναδικές μειώσεις στο δικτυωτό είναι

$\mathbf{4 \rightarrow 2, 5 \rightarrow 3, 5 \rightarrow 4}$

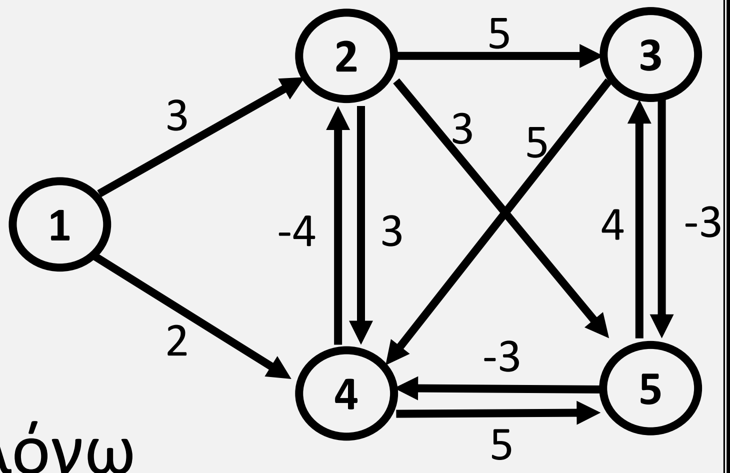

Ο κόμβος **5** είναι ο τελικός κόμβος άρα μόνο η μείωση $\mathbf{4 \rightarrow 2}$ έχει νόημα.

Η μέθοδος Dijkstra δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί λόγω αρνητικών τιμών.

Επομένως θα χρησιμοποιηθεί η μέθοδος των βημάτων και θα αποκλείσουμε διαδρομές που έχουν πάνω από 1 μείωση.

Επομένως, αρχικά ελέγχουμε για 6 βήματα την βέλτιστη διαδρομή και έπειτα ελέγχουμε αν αυξάνοντας το πλήθος των βημάτων μειώνεται το κόστος και ικανοποιείται η συνθήκη για 1 το πολύ μείωση.

Βέλτιστη συνάρτηση

$f_i(k) = \{$το μέγιστο κέρδος διαδρομής από τον κόμβο 1 στον κόμβο k, με i το πολύ βήματα$\}$ όπου $k = 1, 2, 3, 4, 5$

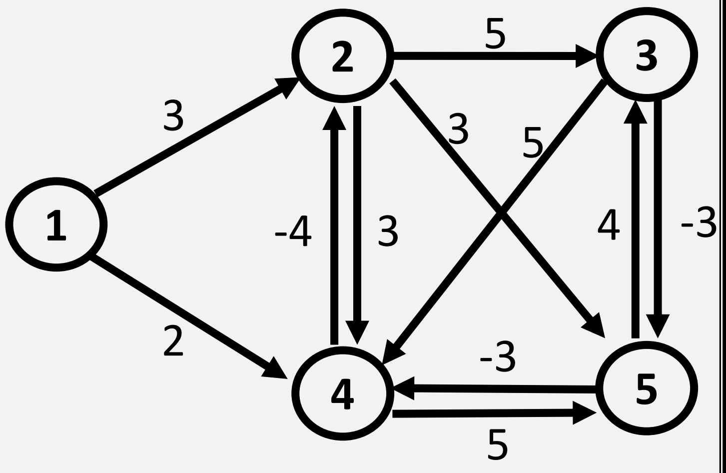

Επαναληπτική σχέση

$$\boxed{f_i(k) = max_{j \neq k}\{f_{i-1}(j) + a_{jk}\} \text{ για } k \neq 1}$$

$$\boxed{f_i(1) = max\{f_{i-1}(1) + a_{j1}\}} = f_{i-1}(1) + a_{11}$$

(αφού κανένας κόμβος δεν επιστρέφει στον κόμβο 1)

Οριακές συνθήκες

$$\boxed{f_0(k) = \begin{cases} 0, & αν \;\; k = 1 \\ -\infty, & αν \;\; k \neq 1 \end{cases}}$$

- $i = 0$

$f_0(1) = 0$

$f_0(2) = f_0(3) = f_0\,(4) = f_0(5) = -\infty$

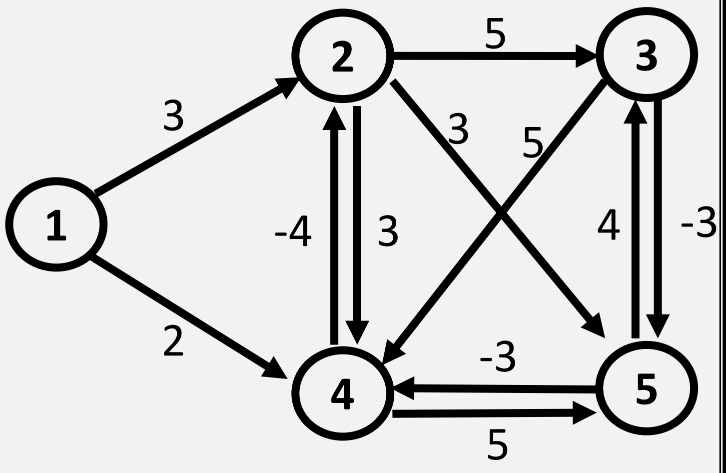

- $i = 1$

$f_1(1) = f_0(1) + a_{11} = 0 + 0 = 0$

$f_1(2) = f_0(1) + a_{12} = 0 + 3 = 3$ **(Οι υπόλοιπες περιπτώσεις δίνουν $-\infty$)**

$f_1(3) = max\{f_0(1) + a_{13}, f_0(2) + a_{23}, f_0(4) + a_{43}, \cancel{f_0(5) + a_{53}}\} = -\infty$

$f_1(4) = max\{f_0(1) + a_{14}, f_0(2) + a_{24}, f_0(3) + a_{34}, \cancel{f_0(5) + a_{54}}\} = 2$

$f_1(5) = -\infty$

- $\boldsymbol{i = 2}$

$$f_2(1) = f_1(1) + a_{11} = 0$$

$$f_2(2) = max\{f_1(1) + a_{12}, f_1(3) + a_{32}, f_1(4) + a_{42}, \cancel{f_1(5) + a_{52}}\} = 3$$

$$f_2(3) = max\{f_1(1) + a_{13}, f_1(2) + a_{23}, f_1(4) + a_{43}, \cancel{f_1(5) + a_{53}}\} = 8$$

$$f_2(4) = max\{f_1(1) + a_{14}, f_1(2) + a_{24}, f_1(3) + a_{34}, \cancel{f_1(5) + a_{54}}\} = 6$$

$$f_2(5) = max\{f_1(1) + a_{15}, f_1(2) + a_{25}, f_1(3) + a_{35}, f_1(4) + a_{45}\} = 7$$

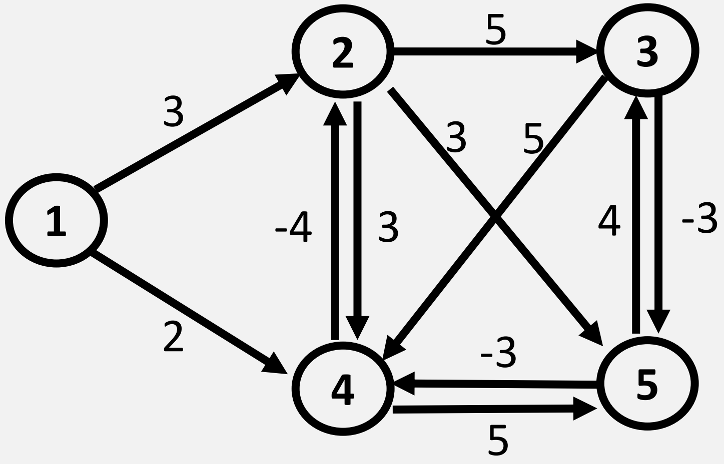

- $\boldsymbol{i = 3}$

$$f_3(1) = f_2(1) + a_{11} = 0$$

$$f_3(2) = max\{f_2(1) + a_{12}, f_2(3) + a_{32}, f_2(4) + a_{42}, \cancel{f_2(5) + a_{52}}\} = 3$$

$$f_3(3) = max\{f_2(1) + a_{13}, f_2(2) + a_{23}, f_2(4) + a_{43}, \cancel{f_2(5) + a_{53}}\} = 8$$

$$f_3(4) = max\{f_2(1) + a_{14}, f_2(2) + a_{24}, f_2(3) + a_{34}, \cancel{f_2(5) + a_{54}}\} = 13$$

$$f_3(5) = max\{f_2(1) + a_{15}, f_2(2) + a_{25}, f_2(3) + a_{35}, f_2(4) + a_{45}\} = 11$$

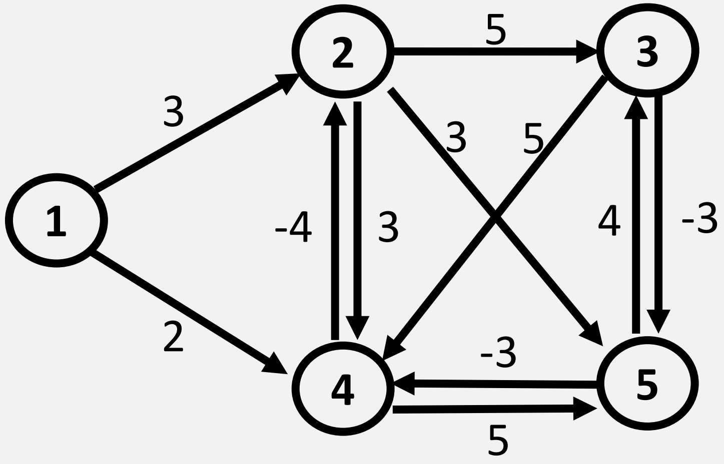

- $\boldsymbol{i = 4}$

$$f_4(1) = f_3(1) + a_{11} = 0$$

$$f_4(2) = max\{f_3(1) + a_{12}, f_3(3) + a_{32}, f_3(4) + a_{42}, \cancel{f_3(5) + a_{52}}\} = 9$$

$$f_4(3) = max\{f_3(1) + a_{13}, f_3(2) + a_{23}, f_3(4) + a_{43}, \cancel{f_3(5) + a_{53}}\} = 8$$

$$f_4(4) = max\{f_3(1) + a_{14}, f_3(2) + a_{24}, f_3(3) + a_{34}, \cancel{f_3(5) + a_{54}}\} = 13$$

$$f_4(5) = max\{f_3(1) + a_{15}, f_3(2) + a_{25}, f_3(3) + a_{35}, f_3(4) + a_{45}\} = 18$$

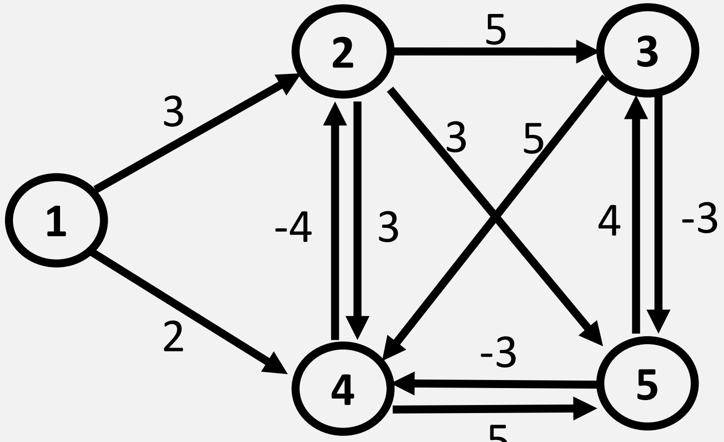

- $\boldsymbol{i = 5}$

$$f_5(1) = f_4(1) + a_{11} = 0$$

$$f_5(2) = max\{f_4(1) + a_{12}, f_4(3) + a_{32}, f_4(4) + a_{42}, \cancel{f_4(5) + a_{52}}\} = 9$$

$$f_5(3) = max\{f_4(1) + a_{13}, f_4(2) + a_{23}, f_4(4) + a_{43}, \cancel{f_4(5) + a_{53}}\} = 14$$

$$f_5(4) = max\{f_4(1) + a_{14}, f_4(2) + a_{24}, f_4(3) + a_{34}, \cancel{f_4(5) + a_{54}}\} = 13$$

$$f_5(5) = max\{f_4(1) + a_{15}, f_4(2) + a_{25}, f_4(3) + a_{35}, f_4(4) + a_{45}\} = 18$$

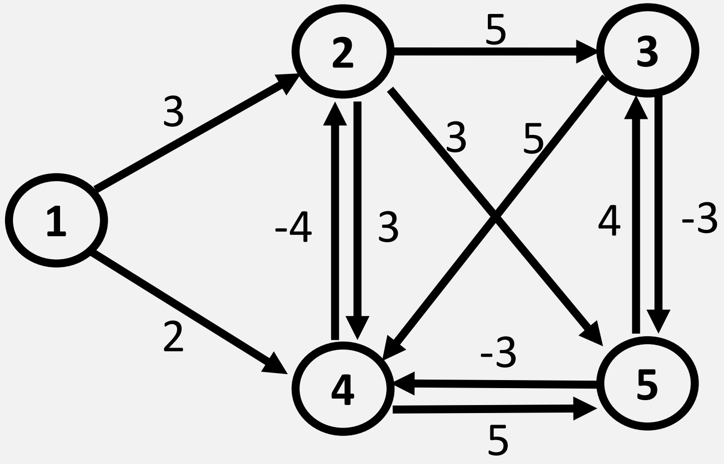

- $\boldsymbol{i = 6}$

$f_6(1) = f_5(1) + a_{11} = 0$

$f_6(2) = max\{f_5(1) + a_{12}, f_5(3) + a_{32}, f_5(4) + a_{42}, \cancel{f_5(5) + a_{52}}\} = 9$

$f_6(3) = max\{f_5(1) + a_{13}, f_5(2) + a_{23}, f_5(4) + a_{43}, \cancel{f_4(5) + a_{53}}\} = 14$

$f_6(4) = max\{f_5(1) + a_{14}, f_5(2) + a_{24}, f_5(3) + a_{34}, \cancel{f_4(5) + a_{54}}\} = 19$

$f_6(5) = max\{f_5(1) + a_{15}, f_5(2) + a_{25}, f_4(3) + a_{35}, f_5(4) + a_{45}\} = \underline{18}$

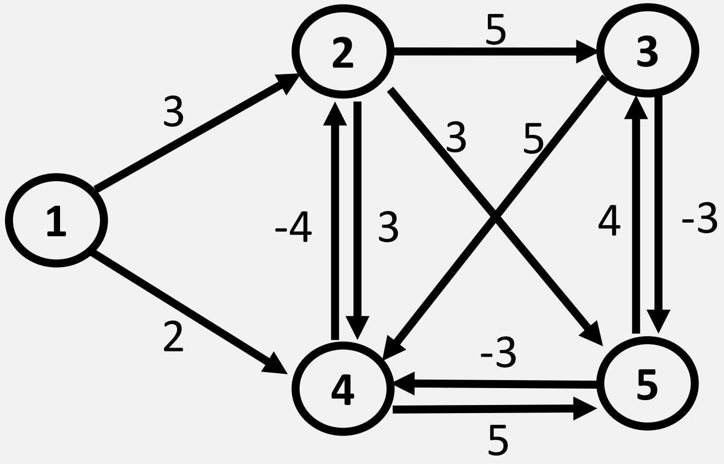

▪ Βέλτιστη διαδρομή μέγιστου κέρδους

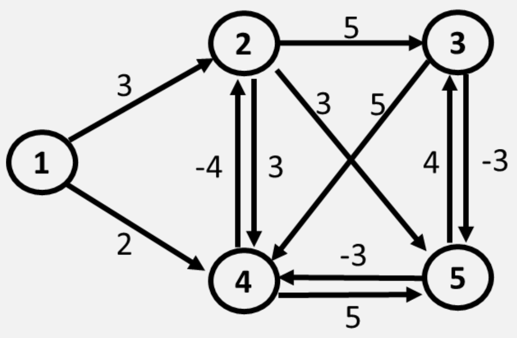

Με 0 βήματα (δηλ. ελέγχω το $f_0(5)$) : δεν γίνεται

Με 1 βήμα (δηλ. ελέγχω το $f_1(5)$) : δεν γίνεται

Με 2 βήματα (δηλ. ελέγχω το $f_2(5)$) : $\mathbf{1} \to \mathbf{4} \to \mathbf{5}$ μέγιστο κέρδος $\mathbf{7}$

Με 3 βήματα (δηλ. ελέγχω το $f_3(5)$) : $\mathbf{1} \to \mathbf{2} \to \mathbf{4} \to \mathbf{5}$ μέγιστο κέρδος $\mathbf{11}$

Με 4 βήματα (δηλ. ελέγχω το $f_4(5)$) : $\mathbf{1} \to \mathbf{2} \to \mathbf{3} \to \mathbf{4} \to \mathbf{5}$ μέγιστο κέρδος $\mathbf{18}$

Με 5 βήματα (δηλ. ελέγχω το $f_5(5)$) : $\mathbf{1} \to \mathbf{2} \to \mathbf{3} \to \mathbf{4} \to \mathbf{5}$ μέγιστο κέρδος $\mathbf{18}$

Με 6 βήματα (δηλ. ελέγχω το $f_6(5)$) : $\mathbf{1} \to \mathbf{2} \to \mathbf{3} \to \mathbf{4} \to \mathbf{5}$ μέγιστο κέρδος $\mathbf{18}$

Εφόσον δεν υπάρχει καμμία μείωση στις βέλτιστες διαδρομή, ελέγχω αν μειώνεται το κέρδος για μεγαλύτερο πλήθος βημάτων

- $\boldsymbol{i = 7}$

$$f_7(1) = f_6(1) + a_{11} = 0$$

$$f_7(2) = max\{f_6(1) + a_{12}, f_6(3) + a_{32}, f_6(4) + a_{42}, \cancel{f_6(5) + a_{52}}\} = 15$$

$$f_7(3) = max\{f_6(1) + a_{13}, f_6(2) + a_{23}, f_6(4) + a_{43}, \cancel{f_6(5) + a_{53}}\} = 14$$

$$f_7(4) = max\{f_6(1) + a_{14}, f_6(2) + a_{24}, f_6(3) + a_{34}, \cancel{f_6(5) + a_{54}}\} = 19$$

$$f_7(5) = max\{f_6(1) + a_{15}, f_6(2) + a_{25}, f_6(3) + a_{35}, \underline{f_6(4) + a_{45}}\} = \underline{24}$$

Με 7 βήματα : **1→ 2→ 3→ $\boxed{\textbf{4→ 2}}$ → 3→ 4 → 5**

με μέγιστο κέρδος **24**

μια μείωση

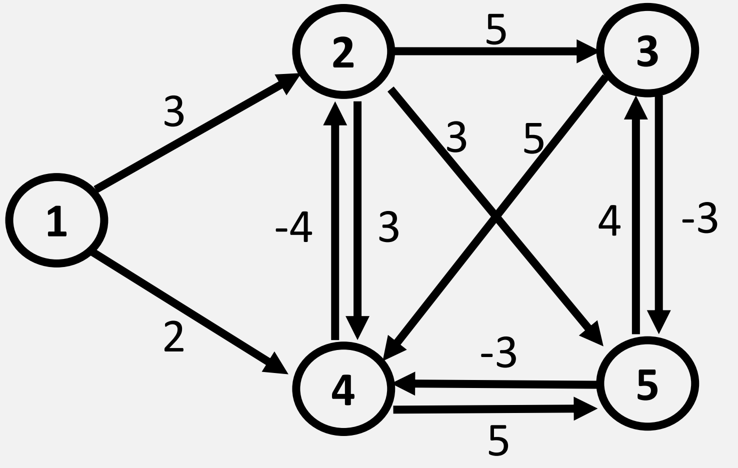

- $i = 8$

$f_8(5) = max\{f_7(1) + a_{15}, f_7(2) + a_{25}, f_7(3) + a_{35}, \underline{f_7(4) + a_{45}}\} = \underline{24}$ **μέγιστο κέρδος**

- $i = 9$

$f_9(5) = max\{f_8(1) + a_{15}, f_8(2) + a_{25}, f_8(3) + a_{35}, f_8(4) + a_{45}\} = \underline{24}$ **μέγιστο κέρδος**

Με 8 και 9 βήματα : $1 \rightarrow 2 \rightarrow 3 \rightarrow \boxed{4 \rightarrow 2} \rightarrow 3 \rightarrow 4 \rightarrow 5$ **μια μείωση**

- $i = 10$

$f_{10}(5) = max\{f_9(1) + a_{15}, f_9(2) + a_{25}, f_9(3) + a_{35},$
$f_9(4) + a_{45}\} = \underline{30}$ **μέγιστο κέρδος**

Με 10 βήματα :

$1 \rightarrow 2 \rightarrow 3 \rightarrow \boxed{4 \rightarrow 2} \rightarrow 3 \rightarrow \boxed{4 \rightarrow 2} \rightarrow 3 \rightarrow 4 \rightarrow 5$ **ΔΥΟ ΜΕΙΩΣΕΙΣ Απορρίπτεται!**

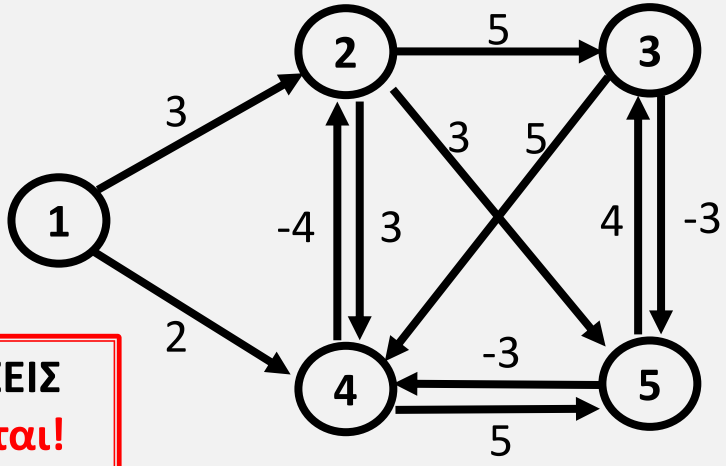

4) Το πρόβλημα της μετάβασης σε όλους τους κόμβους του δικτυωτού - επαναφοράς στον αρχικό κόμβο (Το πρόβλημα του πλανόδιου εμπόρου)

Έστω ότι έχουμε ένα δικτυωτό με N κόμβους, αριθμημένους από το 1 ως το N, με a_{ij} το κόστος της απόστασης μεταξύ των κόμβων i και j.
Θέλουμε να ξεκινήσουμε από τον κόμβο 1, να μεταβούμε σε όλους τους κόμβους του δικτυωτού και πιθανόν να επιστρέψουμε και στον αρχικό κόμβο 1.

Το πρόβλημα

Θέλουμε να βρούμε την σειρά μετάβασης σε όλους τους κόμβους ώστε το κόστους της διαδρομής να είναι ελάχιστο.

- **Επιτρέπονται θετικές και αρνητικές τιμές στα τόξα.**
- **Είναι η μόνη μέθοδος που μπορεί να χρησιμοποιηθεί αν το ζητούμενο είναι να περάσουμε από συγκεκριμένους κόμβους.**

Άσκηση

Να βρεθεί η διαδρομή ελάχιστου κόστους από τον κόμβο **1** στον κόμβο **5**, αν πρέπει να περάσουμε από όλους τους κόμβους.

$i \backslash j$	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
1	0	2	1	3	1
2	4	0	1	2	1
3	1	1	0	1	2
4	3	3	2	0	2
5	5	4	1	1	0

Βέλτιστη συνάρτηση

$f_i(j, s(i)) = \{$η τιμή της βέλτιστης διαδρομής (ελάχιστου κόστους) από τον κόμβο $\mathbf{1}$ στον κόμβο j, περνώντας από τους ενδιάμεσους κόμβους του συνόλου $s(i)\}$

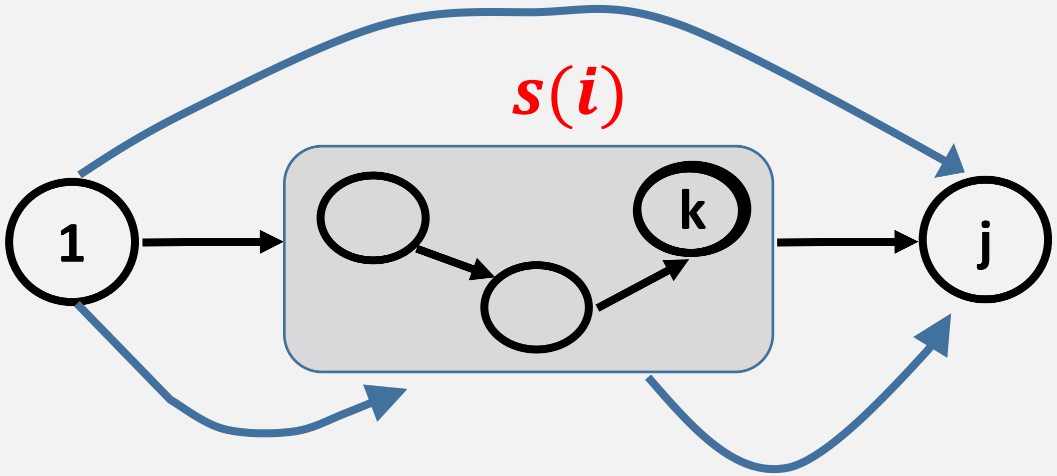

Ανάλογα με το ποιος είναι ο τελευταίος κόμβος πριν από τον j, θα έχω και ανάλογο πλήθος διαδρομών. Όσοι είναι οι ενδιάμεσοι κόμβοι, τόσες διαδρομές πρέπει να εξετάσουμε και να πάρουμε την καλύτερη.

Επαναληπτική σχέση

Θα περάσουμε από όλους τους κόμβους του $s(i)$ εκτός από έναν, τον k, και από τον k με ένα ακόμα βήμα θα πάμε στον κόμβο j.

Για να βρω το i, χρειάζομαι το $i-1$, άρα χρησιμοποιούμε την προς τα εμπρός μέθοδο.

$$\boxed{f_i(j, s(i)) = min_{k \in s(i)}\{f_{i-1}\big(k, s(i-1)\big) + a_{kj}\}}$$

Δηλ. θέλουμε το min των δυνατών κόμβων που μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε ως τελευταίους πριν βγούμε από το $s(i)$, δηλ. των κόμβων k.

Προφανώς $s(i-1) \subseteq s(i)$

Οριακές συνθήκες

$$\boxed{\boldsymbol{f_0(j,-) = a_{1j},\ j = 2, \dots, N}}$$

Έχω 0 ενδιάμεσους κόμβους, άρα $\emptyset$.

π.χ. $\boldsymbol{f_0(2,-)}$: το ελάχιστο κόστος μετάβασης από τον κόμβο $\mathbf{1}$ στον κόμβο $\mathbf{2}$ χρησιμοποιώντας 0 ενδιάμεσους κόμβους (δηλ. απευθείας)

Άσκηση

Να βρεθεί η διαδρομή ελάχιστου κόστους από τον κόμβο **1** στον κόμβο **5**, αν πρέπει να περάσουμε από όλους τους κόμβους.

$i \backslash j$	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
1	0	2	1	3	1
2	4	0	1	2	1
3	1	1	0	1	2
4	3	3	2	0	2
5	5	4	1	1	0

Λύση

- Για $\boldsymbol{i = 0}$ $(j = 2,3,4,\cancel{5})$

$$f_0(2) = a_{12} = 2$$

$$f_0(3) = a_{13} = 1$$

$$f_0(4) = a_{14} = 3$$

$$\cancel{f_0(5) = a_{15} = 1}$$

- Για $\boldsymbol{i = 1}$ (έχουμε έναν ενδιάμεσο κόμβο)

$$\left.\begin{aligned} f_1(2,\{3\}) &= f_0(3) + a_{32} = 1 + 1 = 2 \\ f_1(2,\{4\}) &= f_0(4) + a_{42} = 3 + 3 = 6 \\ f_1(2,\{5\}) &= f_0(5) + a_{52} = 1 + 4 = 5 \end{aligned}\right\} \text{κόμβος } \mathbf{2}$$

$$\left.\begin{aligned} f_1(3,\{2\}) &= f_0(2) + a_{23} = 2 + 1 = 3 \\ f_1(3,\{4\}) &= f_0(4) + a_{43} = 3 + 2 = 5 \\ f_1(3,\{5\}) &= f_0(5) + a_{53} = 1 + 1 = 2 \end{aligned}\right\} \text{κόμβος } \mathbf{3}$$

$$\left.\begin{aligned} f_1(4,\{2\}) &= f_0(2) + a_{24} = 2 + 2 = 4 \\ f_1(4,\{3\}) &= f_0(3) + a_{34} = 1 + 1 = 2 \\ f_1(4,\{5\}) &= f_0(5) + a_{54} = 1 + 1 = 2 \end{aligned}\right\} \text{κόμβος } \mathbf{4}$$

i \ j	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
1	0	2	1	3	1
2	4	0	1	2	1
3	1	1	0	1	2
4	3	3	2	0	2
5	5	4	1	1	0

$$\left.\begin{aligned}
f_1(5,\{2\}) &= f_0(2) + a_{25} = 2 + 1 = 3\\
f_1(5,\{3\}) &= f_0(3) + a_{35} = 1 + 2 = 3\\
f_1(5,\{4\}) &= f_0(4) + a_{45} = 3 + 2 = 5
\end{aligned}\right\} \text{κόμβος } \mathbf{5}$$

i \ *j*	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
1	0	2	1	3	1
2	4	0	1	2	1
3	1	1	0	1	2
4	3	3	2	0	2
5	5	4	1	1	0

- Για $\boldsymbol{i = 2}$ (έχουμε δύο ενδιάμεσους κόμβους)

$i \backslash j$	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
1	0	2	1	3	1
2	4	0	1	2	1
3	1	1	0	1	2
4	3	3	2	0	2
5	5	4	1	1	0

<u>Κόμβος **2**</u>

$$f_2(2,\{3,4\}) = \min\{f_1(3,\{4\}) + a_{32}, f_1(4,\{3\}) + a_{42}\}$$
$$= \min\{5+1, 2+3\} = 5$$

$$f_2(2,\{3,5\}) = \min\{f_1(3,\{5\}) + a_{32}, f_1(5,\{3\}) + a_{52}\}$$
$$= \min\{2+1, 3+4\} = 3$$

$$f_2(2,\{4,5\}) = \min\{f_1(4,\{5\}) + a_{42}, f_1(5,\{4\}) + a_{52}\}$$
$$= \min\{2+3, 5+4\} = 5$$

<u>Κόμβος **3**</u>

$$f_2(3,\{2,4\}) = \min\{f_1(2,\{4\}) + a_{23}, f_1(4,\{2\}) + a_{43}\} = \min\{6+1, 4+2\} = 6$$
$$f_2(3,\{2,5\}) = \min\{f_1(2,\{5\}) + a_{23}, f_1(5,\{2\}) + a_{53}\} = \min\{5+1, 3+1\} = 4$$
$$f_2(3,\{4,5\}) = \min\{f_1(4,\{5\}) + a_{43}, f_1(5,\{4\}) + a_{53}\} = \min\{2+2, 5+1\} = 4$$

Κόμβος **4**

$$f_2(4,\{2,3\}) = \min\{f_1(3,\{2\}) + a_{34}, f_1(2,\{3\}) + a_{24}\}$$
$$= \min\{3+1, 2+2\} = 4$$

$$f_2(4,\{3,5\}) = \min\{f_1(3,\{5\}) + a_{34}, f_1(5,\{3\}) + a_{54}\}$$
$$= \min\{2+1, 3+1\} = 3$$
$$f_2(4,\{2,5\}) = \min\{f_1(2,\{5\}) + a_{24}, f_1(5,\{2\}) + a_{54}\}$$
$$= \min\{5+2, 3+1\} = 4$$

Κόμβος **5**

$$f_2(5,\{2,3\}) = \min\{f_1(2,\{3\}) + a_{25}, f_1(3,\{2\}) + a_{35}\} = \min\{2+1, 3+2\} = 3$$
$$f_2(5,\{2,4\}) = \min\{f_1(2,\{4\}) + a_{25}, f_1(4,\{2\}) + a_{45}\} = \min\{6+1, 4+2\} = 6$$
$$f_2(5,\{3,4\}) = \min\{f_1(3,\{4\}) + a_{35}, f_1(4,\{3\}) + a_{45}\} = \min\{5+2, 2+2\} = 4$$

$i \backslash j$	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
1	0	2	1	3	1
2	4	0	1	2	1
3	1	1	0	1	2
4	3	3	2	0	2
5	5	4	1	1	0

- Για $\boldsymbol{i = 3}$ (έχουμε τρεις ενδιάμεσους κόμβους)

$$f_3(5,\{2,3,4\}) = \min\{\boldsymbol{f_2(2,\{3,4\}) + a_{25}}, f_2(3,\{2,4\}) + a_{35}, \boldsymbol{f_2(4,\{2,3\}) + a_{45}}\}$$
$$= \min\{\boldsymbol{5+1}, 6+2, \boldsymbol{4+2}\} = \boldsymbol{6}$$

Βέλτιστες διαδρομές με κόστος **6**:

$\boldsymbol{1 \to 3 \to 4 \to 2 \to 5}$

$\boldsymbol{1 \to 2 \to 3 \to 4 \to 5}$

$\boldsymbol{1 \to 3 \to 2 \to 4 \to 5}$

i \ j	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
1	0	2	1	3	1
2	4	0	1	2	1
3	1	1	0	1	2
4	3	3	2	0	2
5	5	4	1	1	0

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ

Σε περίπτωση που θέλουμε να επιστρέψουμε στον αρχικό κόμβο, θα πρέπει να υπολογιστεί η τιμή:

$f_3(5, \{2,3,4\}) + a_{51} = 6 + 5 = \mathbf{11}$ (ελάχιστο κόστος διαδρομής)

και οι βέλτιστες διαδρόμές είναι:

$\mathbf{1 \rightarrow 3 \rightarrow 4 \rightarrow 2 \rightarrow 5 \rightarrow 1}$

$\mathbf{1 \rightarrow 2 \rightarrow 3 \rightarrow 4 \rightarrow 5 \rightarrow 1}$

$\mathbf{1 \rightarrow 3 \rightarrow 2 \rightarrow 4 \rightarrow 5 \rightarrow 1}$

$i \backslash j$	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
1	0	2	1	3	1
2	4	0	1	2	1
3	1	1	0	1	2
4	3	3	2	0	2
5	5	4	1	1	0

ΆΣΚΗΣΗ

Με τα δεδομένα της προηγούμενης άσκησης, ένας πωλητής ξεκινά από την πόλη 1, θέλει να επισκεφθεί 4 πόλεις και να επιστρέψει πάλι στην πόλη 1. Να βρεθεί η διαδρομή ελαχίστου κόστους.

$i \backslash j$	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
1	0	2	1	3	1
2	4	0	1	2	1
3	1	1	0	1	2
4	3	3	2	0	2
5	5	4	1	1	0

Βιβλιογραφία

1) Π.-Χ. Βασιλείου (2001) Εφαρμοσμένος Μαθηματικός Προγραμματισμός, Εκδόσεις Ζήτη.
2) Π.-Χ. Βασιλείου, Γ. Τσακλίδης, Ν. Τσάντας (1998) Ασκήσεις στην Επιχειρησιακή Έρευνα, Εκδόσεις Ζήτη.